

Észrevételek

a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal
Versenytanácsa Elnökének

3/2012. közleménye tervezetéhez

a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának
feltételezett megsértése tárgyában indult eljárásokban tett
kötelezettségvállalásról

Örömmel láttuk, hogy a Gazdasági Versenyhivatal közleményt kíván kiadni a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése tárgyában indult eljárásokban tett kötelezettségvállalásról, mert úgy véljük, hogy ezzel valóban növelhető az ilyen eljárások hatékonysága és átláthatósága. Észrevételeinkkel ahhoz szeretnénk hozzájárulni, hogy a közlemény céljait minél hatékonyabban érje el.

A kötelezettségvállalás időzítése, a nyilatkozat benyújtása és tartalma

10. pont

A tervezet 10. pontja lefekteti, hogy bármely eljárás alá vont vállalkozás benyújthat kötelezettségvállalási nyilatkozatot. Ezt minimálisan javasoljuk azzal kiegészíteni, hogy „az eljárás bármely szakaszában” tehető ilyen nyilatkozat, illetve javasoljuk azt, hogy a tervezet térjen ki arra, hogy a kötelezettségvállalásra vonatkozó nyilatkozat mielőbbi benyújtása érdekében a vizsgálók konzultációs lehetőséget biztosítanak a vállalkozásnak. Úgy véljük, hogy olyan esetekben, amikor az eljárást megelőző panasz vagy bejelentés kivizsgálása során a vizsgálók megkeresték a bepanaszolt/bejelentett vállalkozást, és megfelelő mennyiségű információhoz jutottak a magatartásról, erre a konzultációra akár a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően haladéktalanul is sor kerülhet, hiszen ezáltal valóban „megspórolható” lehet akár több hónapnyi vizsgálati idő. Természetesen ilyen esetekben is szükséges lehet további adatszolgáltatás az eljárás alá vont vállalkozás részéről, de úgy gondoljuk, hogy ez párhuzamosan is megvalósulhat.

E kérdéskörhöz kapcsolódóan megfontolásra javasoljuk alapjaiban is átgondolni, hogyan lehetne a lehető legkorábbi időpontban „tárgyalásos pályára” állítani egy versenyfelügyeleti eljárást. Egy közérdeket is szolgáló megegyezésre törekvés más munkamódszert kíván meg mind a hatóságtól, mind az ügyféltől. Lehetséges, hogy törvényi változtatás nélkül is biztosítható lenne, hogy már korai fázisban azonosíthatók legyenek azok az ügyek, amelyek ily módon zárhatók le a leghatásosabban. Különösen a kevésbé bonyolult, tájékoztatásokkal kapcsolatos jogsértéseknél van erre esély, talán könnyebben, mint egy összetett piacvizsgálatot igénylő versenykorlátozó megállapodás vagy visszaélés gyanús esetben.

14. - 15. pont

A tervezet 14. és 15. pontja a több eljárás alá vont ellen folyó azonos eljárásokkal

Réciczka White & Case LLP

foglalkozik. Üdvözlendőnek tartjuk, hogy kitér erre a tervezet, de szükségesnek véljük az erre vonatkozó szakaszok pontosítását, kiegészítését.

Nem egyértelmű, hogy több eljárás alá vont esetén, akik külön-külön terjesztenek elő kötelezettségvállalást, lehetséges-e, hogy a Versenytanács az egyik kötelezettségvállalást elfogadja, míg a másikat nem. Azt is érdemes lenne világossá tenni, hogy a 15. pontban tárgyalt esetben – amikor egy eljárás alá vont vállalkozás kötelezettségvállalása is elegendő ahhoz, hogy a vizsgált probléma orvoslásra kerüljön – a másik vagy többi eljárás alá vont vállalkozással szemben milyen döntést hoz majd a Versenytanács.

18. pont

A tervezet szerint a GVH maga dönt arról, hogy a kötelezettségvállalás benyújtása előtt, illetve az után folytat-e egyeztetést az eljárás alá vont vállalkozással. Természetesen nem vitatjuk a hatóságnak ezt a jogát, ugyanakkor úgy véljük, hogy az előzetes egyeztetések komolyan fokozhatják az eljárások hatékonyságát (részben utaltunk már erre a 10. ponthoz tett észrevételünkben is). Az eljárások hatékonysága akkor javulhat igazán, ha ezekben az egyeztetésekben a Versenytanács is részt vesz (ugyanakkor az is elegendő lehet, ha ez az egyeztetés a vizsgáló és a Versenytanács között valósul meg). Javasoljuk továbbá, hogy amennyiben a GVH nem is kíván utólagos egyeztetést folytatni, azaz a kötelezettségvállalás tartalmáról, esetleges módosításáról, kiegészítéséről stb. egyeztetni, azt tartalmazza a közlemény, hogy a GVH minden esetben ad visszajelzést a vállalkozás számára, hiszen a vállalkozás számára az is fontos információ, hogy a kötelezettségvállalást nem tartja elfogadhatónak a GVH. Ilyen esetekben a vállalkozás valószínűleg megkísérli a kötelezettségvállalás módosított formában való benyújtását, és ez akkor lehet eredményesebb, ha a vállalkozás érdemi visszajelzést is kap. Ezt a szempontot mindenképpen megfontolásra javasoljuk azért is, mert a tervezet 34. b) pontja a rosszhiszemű (többszöri, az eljárás elhúzására irányuló) kötelezettségvállalás-benyújtást is érinti, ám úgy véljük, hogy az ilyen esetek nem eshetnek ebben a kategóriába, és az ilyen helyzetek elkerülését, illetőleg egyértelműbb megítélését segítheti, ha érdemi visszajelzést kap a vállalkozás a GVH-tól.

21. pont

A tervezet a Tpv-t.-nek megfelelően leszögezi, hogy a kötelezettségvállalásról érdemben csak a Versenytanács dönthet. Ezt a pontot javasoljuk kiegészíteni azzal, hogy az érdemi versenytanácsi döntés részletes indokolást tartalmazzon a kötelezettségvállalás elfogadásáról, illetve adott esetben a felajánlott kötelezettségvállalás elutasításáról is – úgy véljük, hogy egy ilyen gyakorlat kialakítása legalább annyira hozzájárulna az átláthatósághoz és a jogbiztonsághoz, mint a közlemény kiadása.

A kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadása mellett szóló körülmények

A IV. pontot kiegészíteni javasoljuk néhány olyan szakasszal, amely arra vonatkozik, hogy milyen általánosítható tartalmi elvárásai vannak a GVH-nak a kötelezettségvállalásokkal kapcsolatban. A korábbi gyakorlatból kiolvasható, hogy a GVH akkor tartja megfelelőnek a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt folytatott eljárásokban a kötelezettségvállalást, ha az a tisztességtelen gyakorlattal elért fogyasztói kört célozza meg és éri el, a tisztességtelen gyakorlatot megvalósító vagy azokhoz hasonló eszközökkel. Ha a GVH ettől a korábbi gyakorlattól el kíván térni, azt is érdemes lenne jelezni.

Javasoljuk továbbá annak legalább példaszzerű említését, hogy a már nem tanúsított magatartások esetén milyen jellegű és tartalmú kötelezettségvállalás lehet elfogadható – a tervezet említi a hasonló gyakorlattól való tartózkodást. Ugyanakkor az ilyen esetekben praktikus elsősorban a fogyasztók valamiféle kompenzációja, tudatosságának növelése, illetve a vállalkozás által bevezetett olyan folyamatok jöhetnek szóba, amelyek alkalmasak lehetnek a hasonló magatartások jövőbeli megelőzésére. E körben hasznos lenne megemlíteni, hogy a GVH hogyan tekintetne a megfelelőségi gyakorlatok/programok kialakítására és működtetésére.

A kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadása ellen szóló körülmények

34. d) pont

Úgy véljük, hogy a tényállás tisztázása és egy adott probléma jogi minősítése nem szükségszerűen ad okot arra, hogy a GVH megfosszon egyes vállalkozásokat a kötelezettségvállalás lehetőségétől. A tényállás tisztázásában a kötelezettséget vállalni hajlandó vállalkozás tipikusan aktívan segíti a vizsgálókat, és a vizsgálati jelentésben tipikusan már a teljes tényállás feltárára került, ugyanakkor a kötelezettségvállalásról mindenképpen a Versenytanács dönt érdemben, és a kötelezettségvállalás akár az eljárás versenytanácsi szakában is előterjeszhető. A Versenytanács a kellően feltért tényállás mellett döntésének indokolásában a probléma jogi minősítését akkor is elvégezheti, ha elfogadja a kötelezettségvállalást (a Tptv. 75. §-a véleményünk szerint ilyen értelemben csak a rendelkező rész tartalmát határozza meg).

35. d) pont

Úgy véljük, hogy a jelentős számú fogyasztót érintő gyakorlatokat csak erre tekintettel nem érdemes kiemelten negatívan kezelni, hiszen ez azt jelentené, hogy, bármely TV reklám esetén csak kivételesen indokolt esetben lenne lehetőség kötelezettségvállalásra. Ez nem tűnik indokoltnak, hiszen a kötelezettségvállalások minden esetben tartalmazzák a probléma orvoslását, helyrehozását, tipikusan a kifogásolt gyakorlathoz hasonló módon, azaz például egy közmédiumon keresztül megvalósított gyakorlat esetében az orvosláshoz is a közmédiум szolgálhat eszközül, miáltal a nagyszámú fogyasztóhoz ugyanakkora eséllyel jut el a probléma orvoslása, mint maga a kifogásolt gyakorlat.

Budapest, 2012. július 17.

A konzultáció lehetőséget megköszönve, tisztelettel:

Réczicza White & Case LLP